

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 07 0 K 017415 20 Kž
Sarajevo, 09.09.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Slavka Marića kao predsjednika vijeća, Emira Neradina i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Živane Roić kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv osumnjičenog A.D. zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. u vezi sa članovima 55. i 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, protiv osumnjičenih S.D., D.G., G.O., M.Š., G.M., J.K. i D.P., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., sve u vezi sa članovima 55. i 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te protiv osumnjičenih A.D.1 i D.P.1 zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelima Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. i Teška krađa iz člana 287. stav 1., sve u vezi sa članovima 55. i 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama kantonalne/županijske tužiteljice iz Mostara i branitelja osumnjičenih A.D., A.D.1, D.G., G.O., G.M., J.K. i D.P., izjavljenim protiv rješenja Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kv 21 od 27.08.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.09.2020. godine, donio je:

RJEŠENJE

Djelimično se uvažavaju žalbe kantonalne/županijske tužiteljice iz Mostara, braniteljice osumnjičenog A.D. i branitelja osumnjičenog J.K., pa se rješenje Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kv 21 od 27.08.2020. godine ukida u pogledu odluke o odbijanju prijedloga za produženje pritvora osumnjičenim S.D., M.Š. i D.P.1, kao i u pogledu odluke o produženju pritvora osumnjičenim A.D. i J.K. te se predmet u odnosu na ukinute dijelove vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, dok se žalbe branitelja osumnjičenih A.D.1, D.G., G.O., G.M. i D.P., izjavljene protiv rješenja Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kv 21 od 27.08.2020. godine, odbijaju kao neosnovane.

OBRAZLOŽENJE

Rješenjem Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kv 21 od 27.08.2020. godine, prema osumnjičenim A.D., A.D.1, D.G., G.O., G.M., J.K. i D.P., protiv kojih je u toku istarga zbog krivičnih djela, i to protiv osumnjičenog A.D. zbog

krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3., u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. u vezi sa članovima 55. i 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), protiv osumnjičenih S.D., D.G., G.O., M.Š., G.M., J.K. i D.P., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., sve u vezi sa članovima 55. i 31. KZ FBiH, a protiv osumnjičenih A.D.1 i D.P.1 zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelima Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. i Teška krađa iz člana 287. stav 1., sve u vezi sa članovima 55. i 31. KZ FBiH, produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, tako da im se po tom rješenju pritvor ima računati od 27.08.2020. godine. Osumnjičenim je pritvor produžen po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH). Istim rješenjem je u odnosu na osumnjičene S.D., M.Š. i D.P.1 odbijen prijedlog za produženje pritvora po osnovima predviđenim u članu 146. stav 1. tačke b) i c) ZKP FBiH.

Navedeno rješenje su blagovremenim žalbama osporili kantonalna/županijska tužiteljica iz Mostara (kantonalna/županijska tužiteljica) - u dijelu kojim je prvostepenim rješenjem odbijen prijedlog za produženje pritvora svim osumnjičenim po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH, kao i u dijelu kojim je odbijen prijedlog za produženje pritvora osumnjičenim S.D., M.Š. i D.P.1 po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, zatim branitelji osumnjičenih A.D., A.D.1, D.G., G.O., G.M., J.K. i D.P. u odnosu na dio kojim je ovim osumnjičenim pritvor produžen po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Kantonalna/županijska tužiteljica je žalbu izjavila zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da ovaj sud pobijano rješenje preinači na način da osumnjičenima A.D., A.D.1, S.D., D.G., G.O., G.M., J.K., M.Š., D.P. i D.P.1 odredi pritvor po osnovima predviđenim u članu 146. stav 1. tačke b) i c) ZKP FBiH ili da pobijano rješenje u osporenom dijelu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Braniteljica osumnjičenog A.D. – odvjetnica Draženka Jurišić iz Mostara, je žalbu izjavila zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, preinači pobijano rješenje tako što će ukinuti pritvor njenom branjeniku i istog pustiti na slobodu, ili da pobijano rješenje u osporenom dijelu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj osumnjičenog A.D.1 – advokat Adnan Beganović iz Mostara je žalbu izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede Krivičnog zakona, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, pobijano rješenje u osporenom dijelu preinači tako da ukine pritvor njegovom branjeniku i istog pusti na slobodu, ili da u tom dijelu pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje

Žalbom branitelja osumnjičenog D.G. – odvjetnika Damira Barbarića iz Mostara, prvostepeno rješenje se osporava zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, pobijano

rješenje u osporenom dijelu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj osumnjičenog G.O. – odvjetnik Ivan Pehar iz Mostara je žalbu izjavio zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži i pobijano rješenje u osporenom dijelu preinači na način da osumnjičenom ukine pritvor i izrekne mjere zabrane, ili da pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Braniteljica osumnjičenog G.M. – odvjetnica Irena Pehar iz Mostara je izjavila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži i pobijano rješenje u osporenom dijelu preinači na način da osumnjičenom ukine pritvor i izrekne mjere zabrane, ili da pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj osumnjičenog J.K. – odvjetnik Bojan Krešić iz Čapljine je žalbu izjavio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da se „pobijano rješenje stavi izvan snage“ i osumnjičeni J.K. pusti na slobodu.

Braniteljica osumnjičenog D.P. je žalbu izjavila zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede Krivičnog zakona, uz prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, pobijano rješenje u osporenom dijelu „preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno postupanje.“

Nakon što je ovaj sud ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda, kao i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, odlučio je kao u izreci iz razloga koji slijede:

Žalbama svih branitelja osumnjičenih je osporen zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da su njihovi branjenici počinili krivična djela koja im se stavljaju na teret, kao općeg uvjeta za produženje pritvora.

Tako branitelji osumnjičenih G.O. i G.M. u svojim žalbama ističu da pobijano rješenje nema razloga za zaključak o postojanju organizirane kriminalne grupe, niti da su njihovi branjenici postali članovi te grupe, pa da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni prigovori su ocijenjeni neosnovanim.

Suprotno žalbenim navodima branitelja osumnjičenih ovaj sud nalazi da su u obrazloženju pobijanog rješenja, u odnosu na oba prethodno pomenuta osumnjičena, dati jasni i određeni razlozi za zaključak o postojanju osnovane sumnje da su ovi osumnjičeni predmetna krivična djela učinili kao pripadnici grupe za organizirani kriminal, na način kako je ona određena u članu 2. tačka 21. KZ FBiH. Tako na strani 44. pobijanog rješenja prvostepeni sud navodi okolnosti iz kojih proizilazi povezanost oba pomenuta osumnjičena sa ostalim članovima grupe za organizirani kriminal za vrijeme izvršenja krivičnog djela koje im se stavlja na teret, zatim na strani 45-48. pobijanog rješenja daje razloge za zaključak o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni G.O. djelovao kao

član grupe za organizirani kriminal (pri čemu navodi konkretne dokaze – presretnute razgovore ovog osumnjičenog sa drugim članovima grupe za organizirani kriminal, pozivajući se na njihov sadržaj, na temelju kojih izvodi zaključak na nivou osnovane sumnje o njegovoj pripadnosti grupi za organizirani kriminal), dok na strani 52-53. pobijanog rješenja na identičan način navodi razloge za zaključak o osnovanoj sumnji da je i osumnjičeni G.M. predmetno krivično djelo počinio kao član grupe za organizirani kriminal. Stoga su bez osnova žalbeni navodi branitelja ovih osumnjičenih da pobijano rješenje nema razloga u navedenom pravcu i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH je po žalbenim navodima branitelja osumnjičenog A.D.1 počinjena propustom prvostepenog suda da u obrazloženju navede razloge za zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj osumnjičeni učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

I ovaj žalbeni prigovor je neosnovan.

U odnosu na osumnjičenog A.D.1 prvostepeni sud je u obrazloženju dao u svemu jasne i određene razloge na kojima je utemeljio svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da je ovaj osumnjičeni učinio krivično djelo za koje se tereti. Tako se na strani 41-43. pobijanog rješenja analiziraju iskazi osumnjičenih D.G. i Z.P. i dovode u vezu sa analizom sadržaja presretnute komunikacije osumnjičenog A.D.1 sa osumnjičenim G.M., D.P.1 i Z.P., dok se na strani 57. pobijanog rješenja prvostepeni sud poziva i na okolnost da je pretresom stana ovog osumnjičenog pronađena i privremeno oduzeta jedna mala digitalna vaga, što je sve cijenjeno pri izvođenju zaključka o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni A.D.1 učinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret i u tom pravcu dati razlozi. Slijedom navedenog ovaj sud zaključuje da je neosnovan suprotan žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog A.D.1.

Neosnovan je i žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog A.D.1 da je izreka pobijanog rješenja nerazumljiva iz razloga što je njegov branjenik lišen slobode dana 29.07.2020. godine, a pritvor mu pobijanim rješenjem produžen za dva mjeseca računajući od 27.08.2009. godine. Po ocjeni ovog suda, okolnost da je prvostepeni sud osumnjičenom A.D.1 pri donošenju novog rješenja pritvor računao od dana donošenja odluke, a ne od dana isticanja pritvora po prethodnom rješenju i na taj način mu skratio moguće trajanje pritvora (dakle išao u korist osumnjičenog), ne čini izreku pobijanog rješenja nerazumljivom.

Žalbom branitelja osumnjičenog G.O. se ukazuje da prvostepeni sud u pobijanom rješenju navodi da je osumnjičeni G.O. počinio krivično djelo „Organizirani kriminal iz čl. 342. KZ FBiH bez navođenja koji se stavak ovog kaznenog djela odnosi na osumnjičenog“, usljed čega je, po mišljenju branitelja, ostalo nejasno koja odredba pomenutog člana 342. KZ FBiH se odnosi na ovog osumnjičenog.

Ovaj žalbeni prigovor nije doveo u pitanje zakonitost pobijanog rješenja.

Iako se žalbom branitelja ovog osumnjičenog pravilno ukazuje da prvostepeni sud u pobijanom rješenju navodi da je osumnjičeni G.O. počinio krivično djelo Organizirani

kriminal iz člana 342. KZ FBiH (u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238., sve u vezi sa članovima 55. i 31. KZ FBiH), bez navođenja koji se stav ovog krivičnog djela odnosi na osumnjičenog, to u konkretnom slučaju, s obzirom da je u obrazloženju u više navrata jasno naznačeno da je ovaj osumnjičeni imao svojstvo člana grupe za organizirani kriminal, iz čega slijedi da se na njega odnosi odredba člana 342. stav 2. KZ FBiH, nije dovelo u pitanje zakonitost pobijanog rješenja. Ovo tim prije što se u žalbi ne navodi koja je odredba ZKP FBiH ovakvim postupanjem suda prekršena, niti kako je to uticalo na zakonitost pobijanog rješenja.

Branitelj osumnjičenog G.O. u žalbi ističe da se zaključak prvostepenog suda o postojanju osnovne sumnje kada je u pitanju njegov branjenik zasniva na nezakonito pribavljenim dokazima i to na nezakonito provedenim posebnim istražnim radnjama (smatra da nisu zadovoljeni uvjeti iz člana 130. stav 1. ZKP FBiH, tj. postojanje, kako navodi, osnovane sumnje da je neka osoba učinila krivično djelo, te da se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili da bi njihovo pribavljanje bilo povezano sa nesrazmjernim teškoćama, kao i da se prijedlog tužiteljstva za određivanje posebnih istražnih radnji od 20.02.2020. godine zasniva i na saznanjima dobivenim od strane registriranog informanta D1, a da odredba člana 130. stav 2. tačka 3. ZKP FBiH propisuje „korištenje prikrivenih istražitelja i informatora“ kao posebnu istražnu radnju koja je u konkretnom trebala biti provedena da bi takav dokaz bio zakonit), i na Izvještaju o počinjenom krivičnom djelu broj KU 120720 od 21.05.2020. godine, koji, po stavu branitelja, ne može biti dokaz u krivičnom postupku. I braniteljica osumnjičenog G.M. u svojoj žalbi ukazuje na nezakonitost provedenih posebnih istražnih radnji, na čijoj ocjeni prvostepeni sud temelji zaključak o postojanju osnovane sumnje u odnosu na njenog branjenika, što također obrazlaže tvrdnjom da nisu bili ispunjeni zakonom propisani uvjeti za izdavanje naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji koji se odnose na „osnovanu sumnju“ i da se dokazi nisu mogli pribaviti na drugi način, odnosno da bi to bilo povezano sa nesrazmjernim teškoćama.

Navedeni žalbeni prigovori su ocijenjeni neosnovanim.

Prije svega, kada je u pitanju žalbena tvrdnja branitelja osumnjičenog G.O. da je prvostepeni sud zaključak o postojanju osnovane sumnje u odnosu na ovog osumnjičenog zasnovao i na Izvještaju o počinjenom krivičnom djelu broj KU 120/20 od 21.05.2020. godine, ovaj sud nalazi da se pomenuti Izvještaj uopće ne odnosi na krivično djelo koje se osumnjičenom G.O. stavlja na teret, niti ga prvostepeni sud u obrazloženju navodi pri utvrđivanju postojanja osnovane sumnje da je ovaj osumnjičeni učinio krivična djela za koja se sumnjiči, zbog čega su prethodno pomenuti žalbeni navodi neprihvatljivi. Nadalje, vezano za žalbeni prigovor koji se odnosi na korištenje saznanja dobivenih od strane „informanta D1“ za obrazloženje naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji, ovaj sud ukazuje da je pogrešan stav branitelja kada korištenje saznanja dobivenih od strane policijskog informanta poistovjećuje sa posebnom istražnom radnjom korištenje prikrivenih istražitelja i informatora. Ovo iz razloga što je „informant“ (naziv koji je primarno vezan za operativni dio prikupljanja dokaza) u procesnom smislu svjedok koji daje obavijesti o krivičnom djelu i učiniteljima (član 95. stav 1. ZKP FBiH), dok je „informator“, u smislu odredbe člana 130. stav 1. tačka e) ZKP FBiH, osoba koja se unaprijed angažuje da djelujući u kriminalnoj sredini pribavi informacije o krivičnom

djelu i izvršiteljima. Kako iz obrazloženja naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kpp od 21.02.2020. godine proizilazi da je infomant D1 svoja saznanja dao kao svjedok, a da na bilo koji način nije angažovan od strane organa gonjenja s ciljem prikupljanja informacija o krivičnom djelu i učiniteljima, to je ovaj sud žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog G.O. izjavljen u navedenom pravcu, ocijenio neosnovanim.

Kada su u pitanju žalbeni navodi branitelja osumnjičenih G.O. i G.M. da za izdavanje naredbi za provođenje posebnih istražnih radnji nisu bili ispunjeni kumulativno propisani uvjeti iz člana 130. stav 1. ZKP FBiH, ovaj sud ukazuje da niti jedan od branitelja nije u žalbi precizirao koju ili koje naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji (od više njih koje su u konkretnom slučaju cijunjene od strane prvostepenog suda) osporava, pa se u ovom dijelu žalbeni prigovori, kao paušalni nisu mogli ni ispitati.

Nadalje, žalbeni prigovor braniteljice osumnjičenog D.P. u kojim tvrdi da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama kada je u pitanju osnovana sumnja da je njen branjenik učinio krivično djelo za koje se tereti u ovom postupku, pa da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH je ocijenjen neosnovanim. Naime, kada je u pitanju ovaj osumnjičeni, prvostepeni sud je, po nalaženju ovog suda, u obrazloženju pobijanog rješenja (strana 39-40., strana 44. i strana 54-56.) dao sasvim jasne i iscrpne razloge za zaključak o postojanju osnovane sumnje da je isti učinio predmetno krivično djelo, zbog čega se suprotni žalbeni prigovori ukazuju neosnovanim.

Neosnovan je i žalbeni prigovor braniteljice osumnjičenog D.P. kojim osporava zakonitost dokaza na kojima je prvostepeni sud zasnovao svoj zaključak o postojanju osnovane sumnje da je njen branjenik učinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret. U tom smislu ovaj sud ističe da se ne može prihvatiti žalbena tvrdnja braniteljice da se zaključak o postojanju osnovane sumnje u odnosu na njenog branjenika ne može zasnivati na iskazima T.K. i S.B. iz razloga što su ti iskazi dati u svojstvu osumnjičenih, a ne u svojstvu svjedoka, pa da je stoga njihovo korištenje u ovom postupku „nezakonito i nevjerodostojno“. Po stavu ovoga suda nema procesnih smetnji da se iskaz osumnjičenog ili saosumnjičenog koristi pri ocjeni postojanja osnovane sumnje da je učinjeno krivično djelo kao općeg uvjeta za produženje pritvora, dok se ocjena vjerodostojnosti takvih iskaza odnosi na žalbeni osnov pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i može se razmotriti samo u okviru tog žalbenog osnova.

Braniteljica osumnjičenog D.P. u žalbi dalje navodi da „činjenični opis optužbe iz prijedloga tužiteljstva“ ne sadrži navođenje vremena, mjesta, radnji izvršenja, količine novca niti opojne droge, kao nužnih elemenata predmetnog krivičnog djela, pa ovakva nepreciznost optužbe predstavlja kršenje prava optuženog da bude obaviješten o krivičnom djelu koje mu se stavlja na teret iz člana 6. stav 3. tačka a) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP) i člana 14. stav 3. tačka a) Međunarodne povelje o građanskim i političkim pravima (MPGP).

Prethodno navedeni žalbeni prigovor ovaj sud ocjenjuje neosnovanim.

Iz predmetnog spisa i obrazloženja pobijanog rješenja je vidljivo da je opis krivičnog djela koje se osumnjičenom D.P. stavlja na teret prije svega naveden u prijedlogu za produženje pritvora od 21.08.2020. godine (strana 16-18.), a koji opis se preuzima i u uvodnom dijelu obrazloženja pobijanog rješenja (strana 13-15.), dok se u nastavku obrazloženja sud referira u odnosu na njega. Ovaj opis radnji za koje se sumnjiči D.P., po ocjeni ovog suda, sadrži precizno određeno vrijeme i mjesto izvršenja (od aprila do 29.07.2020. godine u ... kantonu), a također i dovoljno precizan opis radnji koji ne izaziva sumnju u pogledu toga šta mu se stavlja na teret. Tačno je da u tom opisu nisu precizirane količine opojne droge heroin i novca korištenog u vezi prometa iste, ali i bez toga opis krivičnog djela koje se ovom osumnjičenom stavlja na teret je obuhvatio sva bitna obilježja krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH. Kako iz predmetnog spisa proizilazi da je osumnjičenom D.P. uručen prijedlog za produženje pritvora, slijedi da je žalbeni prigovor branitelja ovog osumnjičenog da je povrijeđeno pravo njegovog branjenika da bude obaviješten o krivičnom djelu koje mu se stavlja na teret bez osnova. Slijedom navedenog, i žalbeni navodi o povredi prava iz člana 6. EKLJP i MPPG, na koje je žalba ukazala, su bez osnova.

Kako braniteljica osumnjičenog D.P. u svojoj žalbi ne precizira koji izvještaj o počinjenom krivičnom djelu, odnosno izvještaj o pretresu stana (ne navodeći niti jedan element za identifikaciju tih akata) smatra nezakonitim dokazom, prigovor izjavljen u navedenom pravcu je ocijenjen paušalnim, zbog čega ga ovaj sud nije mogao razmotriti.

Osporavajući postojanje osnovane sumnje da je njegov branjenik učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, branitelj osumnjičenog J.K. u žalbi navodi da je nejasno kako je prvostepeni sud utvrdio postojanje osnovane sumnje da je ovaj osumnjičeni pripadnik grupe za organizirani kriminal, kada se u pobijanom rješenju uopće ne povezuje sa osobama koje su navedene kao organizator i članovi navedene kriminalne skupine. Iako to nije izričito naznačeno u žalbi, ovakvim žalbenim prigovorom je ukazano na nedostatak razloga o odlučnoj činjenici - pripadnosti ovog osumnjičenog grupi za organizirani kriminal i s tim u vezi na postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Ovaj žalbeni prigovor je osnovan.

Pravilno je žalbom braniteljice osumnjičenog J.K. ukazano da obrazloženje pobijanog rješenja zaista ne sadrži nikakve razloge za zaključak (na nivou osnovane sumnje) o pripadnosti ovog osumnjičenog grupi za organizirani kriminal. Naime, obrazloženje pobijanog rješenja u dijelu koji se tiče osnovane sumnje da je ovaj osumnjičeni učinio predmetno krivično djelo se ograničava isključivo na utvrđenje da su dana 16.06.2020. godine pretresom kod ovog osumnjičenog pronađena i privremeno oduzeta dva paketića smečkaste materije za koju je utvrđeno da se radi o opojnoj drogi heroin ukupne mase 23.663 grama, pet bočica tekućine sa natpisom metadon i digitalna vaga sa tragovima opojne droge i mobitel. Ovaj osumnjičeni se, za razliku od ostalih osumnjičenih, ni na koji način ne dovodi u vezu sa organizatorom, niti sa drugim članovima grupe za organizirani kriminal, koju je, kako se to osnovano sumnja, organizovao osumnjičeni A.D.. Izuzev telefonske komunikacije koju je upravo dana 16.06.2020. godine ostvario sa osumnjičenim G.O. kada je sa njim dogovorio i prodao mu opojnu drogu heroin koja

je pronađena u pretresima oba osumnjičena koji su uslijedili toga dana, u obrazloženju se ne navodi postojanje bilo kakve komunikacije, niti povezanosti ovog osumnjičenog sa organizatorom niti drugim članovima grupe za organizirani kriminal. Slijedom navedenog, ovaj sud zaključuje da se osnovno u žalbi branitelja osumnjičenog J.K. ukazuje da pobijano rješenje nema razloga za zaključak o osnovanoj sumnji da je i osumnjičeni J.K. kritične prilike postupao kao član grupe za organizirani kriminal, odnosno da je učinio krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1., sve u vezi sa članovima 55. i 31. KZ FBiH, kako je to utvrđeno u pobijanom rješenju, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Braniteljica osumnjičenog A.D. u žalbi navodi da nema dokaza da je njen branjenik svjesno organizirao kriminalnu grupu, da se u konkretnom slučaju radi o „izoliranom slučaju njihovog djelovanja“ i da je za postojanje „grupe ljudi“ potrebno najmanje tri osobe, te da organizacija podrazumjeva hijerarhiju i strogu podjelu poslova. Po stavu braniteljice, u konkretnom slučaju postoje pojedinačna krivična djela gdje se odnosi osumnjičenih svode na nabavku i prodaju opojne droge svakoga za svoj račun, dok obrazloženje prvostepenog suda koje se temelji na analizi telefonskih komunikacija (tvrdi da sud analizira samo neke komunikacije i pri tome ne navodi njihov sadržaj) smatra paušalnim, a izjave svjedoka na koje se sud poziva naziva „rekla-kazala“ dokazima. U osnovi slične žalbene navode sadrži i žalba branitelja osumnjičenog D.G., u kojoj se navodi da su paušalni zaključci prvostepenog suda prema kojima je osumnjičeni D.G. postao članom grupe za organizirani kriminal. Njegov branitelj također ukazuje na nedostatak dokaza „da je ova grupa uistinu osnovana“, pa u tom smislu ističe da presretnuti razgovori i komunikacije ne mogu biti „dokaz o osnivanju grupe za organizirani kriminal“ iz prostog razloga što je ta grupa, prema prijedlogu za produženje pritvora, nastala prije nego je započeto sa primjenom posebnih istražnih radnji.

Ovi žalbeni prigovori se ocjenjuju neosnovanim.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je zaključak o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni A.D. u izvršenju inkriminiranih radnji koje mu se stavljaju na teret postupao kao organizator grupe za organizirani kriminal, prvostepeni sud zasnovao prvenstveno na ocijeni iskaza drugih osumnjičenih i svjedoka, te dovođenjem u vezu tih iskaza sa rezultatima presretnutih komunikacija između osumnjičenog A.D. i ostalih osumnjičenih članova grupe za organizirani kriminal, kao i međusobne komunikacije pojedinih osumnjičenih članova grupe za organizirani kriminal. Tako prvostepeni sud ukazuje, između ostalog, na iskaz osumnjičenog D.G. dat pripadnicima FUP-a dana 16.07.2020. godine iz kojeg proizilazi da on zadnjih par godina od osumnjičenog A.D. zvanog C. nabavlja opojnu drogu herion otprilike 150 gr. svakih 10 dana, pa nakon što tu opojnu drogu preuzme ostvarujući kontakte sa njim telefonom ili u zadnje vrijeme ceduljicama (iz razloga što se osumnjičeni A.D. bojao da ga ne otkrije policija), on je vršio prodaju konzumentima i koristio je za svoje potrebe. Osumnjičeni D.G. je izjavio da mu je osumnjičeni A.D., kada to nije mogao osobno, opojnu drogu dostavljao posredstvom svoje braće – također osumnjičenih A.D.1 zvani D. i S.D.. Da je osumnjičeni A.D. snadbijevao opojnom drogom heroin i kokain ne samo osumnjičenog D.G., nego i ostale osumnjičene članove grupe za organizirani kriminal, prvostepeni sud

je zaključio na temelju iskaza koje su u svojstvu osumnjičenih dali Z.P., S.B., I.B., A.B., M.V. i A.V., koji su potvrdili da su opojnu drogu kupovali od osumnjičenih članova grupe za organizirani kriminal (D.P., G.O., G.M. i M.Š.), te da im je poznato da su oni prodavali opojnu drogu koju je nabavljao osumnjičeni A.D.. Dovodeći sadržaje ovih iskaza u vezu sa sadržajem presretnute komunikacije između osumnjičenog A.D. i pojedinih osumnjičenih članova grupe za organizirani kriminal (D.P., D.G., G.O. i G.M.), kao i međusobne komunikacije između pomenutih osumnjičenih članova grupe za organizirani kriminal, prvostepeni sud je zaključio da se radi o takvoj uvezanosti između njih da čine grupu (sa više od tri člana) koja ima svoju strukturu (osumnjičeni A.D. kao organizator nabavlja i zajedno sa svojom braćom osumnjičenim A.D.1 i S.D. distribuira opojnu drogu osumnjičenim članovima grupe za organizirani kriminal koji vrše dalju preprodaju konzumentima) i koja djeluje u cilju činjenja krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH. Pri tome se prvostepeni sud posebno osvrnuo na karakteristične presretnute telefonske komunikacije između pojedinih osumnjičenih, koje govore u prilog prednjem zaključku. Tako je, između ostalog, ukazano na presretnutu komunikaciju osumnjičenih A.D. i D.P. u kojoj osumnjičeni A.D. prvo pita za „stanje“ osumnjičenog D.P. i govori mu da će ga kasnije zvati, te pojašnjava da samo provjerava kakvo je stanje, da bi ga u narednoj komunikaciji zvao da se vide i šifrovano dogovara dostavu opojne droge („je li napola stiglo“, „ovo je sad ko kamen“, „nema packe na limariji“, itd. - strana 37. pasus drugi i dalje). Na isti način je prvostepeni sud analizirao presretnutu komunikaciju osumnjičenog A.D. i osumnjičenog G.O. (strana 37. posljednji pasus i strana 38.), gdje ostvaruju šifrovanu komunikaciju u vezi preuzimanja opojne droge, nakon čega osumnjičeni G.O. zove osumnjičenog S.D. i obavještava ga da mu je osumnjičeni A.D. „uzeo litra“ pa da mu ovaj i to uračuna sa „onim svojim“, na što osumnjičeni S.D. negoduje, da bi osumnjičeni G.O. pokušao smiriti situaciju govoreći da on neće da „ulazi u to njihovo“ (odnos osumnjičenih A.D. i S.D.) i da ostaje „isti plan isto odstojanje“. U odnosu na osumnjičenog D.G. dodatno je analiziran i Izvještaj o provođenju posebnih istražnih radnji OTA STEP FUP-a Sarajevo broj INT-09-11-/11/5-2-807/19 od 21.07.2020. godine, iz kojeg je vidljivo da je osumnjičeni D.G., za vrijeme tajnog praćenja i tehničkog snimanja ostvarivao kontakte sa više osoba, između ostalog na posredan način (preko NN muške osobe) i sa osumnjičenim G.O.. Analiza gore navedenih dokaza koju je dao prvostepeni sud i po ocijeni ovog suda daje pouzdan osnov za izvođenje zaključka na nivou osnovane sumnje da je osumnjičeni A.D. postupao kao organizator, a osumnjičeni D.G. i ostali osumnjičeni kao članovi grupe za organizirani kriminal pri izvršenju krivičnih djela koje im se stavljaju na teret. S obzirom na navedeno, suprotni žalbeni prigovori branitelja osumnjičenih A.D. i D.G. su ocijenjeni neosnovanim.

Bez osnova je i žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog A.D. da se u konkretnom slučaju samo može raditi o krivičnom djelu Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, „a ne krivičnom djelu Organizirani kriminal iz člana 342. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. KZ FBiH i krivičnim djelom Teška krađa iz člana 287. KZ FBiH“. Naime, branitelj se poziva na odredbu člana 342. stav 2. KZ FBiH koja propisuje: „Ko kao član grupe za organizirani kriminal učini krivično djelo propisano zakonom u Federaciji za koje se može izreći kazna zatvora pet godina ili teža kazna, ako za pojedino krivično djelo nije propisana posebna kazna, kaznit će se ...“, što dalje veže za odredbu člana 238. stav 2. KZ FBiH, koja po njemu propisuje „posebnu kaznu za člana grupe“ i

time isključuje primjenu člana 342. stav 2. KZ FBiH u konkretnom slučaju. Međutim, iz dijela odredbe člana 342. stav 2. KZ FBiH koji predviđa njegovu supsidijarnu primjenu, tj. samo „ako za pojedino krivično djelo nije propisana posebna kazna“ proizilazi da se neće primjenjivati odredba člana 342. stav 2. KZ FBiH samo kada su u pitanju ona krivična djela propisana zakonom Federacije koja već u svome biću obuhvataju počinjenje tog krivičnog djela u okviru grupe za organizirani kriminal (to je npr. slučaj sa krivičnim djelom Prinuda prema osobi koja vrši pravosudnu funkciju iz člana 359a. stav 2. KZ FBiH). To nije slučaj sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH jer isto ne obuhvata učinjenje krivičnog djela propisanog zakonom u Federaciji u svojstvu člana grupe za organizirani kriminal, nego isto predstavlja samostalno krivično djelo kojim su inkriminirane pripreme radnje za učinjenje krivičnog djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH (organiziranje grupe ljudi u cilju učinjenja krivičnog djela iz stava 1. i postajanje članom takve organizirane grupe). Slijedom navedenog, žalbeni navodi branitelja da se u konkretnom slučaju može raditi samo o krivičnom djelu Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH, a ne krivičnom djelu koje je njegovom branjeniku stavljeno na teret, tj. krivičnom djelu Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH, su bez osnova.

Na isti način se ocjenjuju i žalbeni navodi branitelja osumnjičenog A.D.1 kojima se na istovjetan način osporava pravna kvalifikacija iz pobijanog rješenja u odnosu na njegovog branjenika kada je u pitanju krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 342. stav 1. u vezi sa krivičnim djelom Teška krađa iz člana 287. stav 1. KZ FBiH. Ni odredba koja propisuje krivično djelo Teška krađa iz člana 287. stav 4. KZ FBiH, za koju se žalbom tvrdi da treba biti primijenjena u konkretnom slučaju, ne inkriminira učinjenje krivičnog djela propisanog zakonom Federacije u svojstvu člana „grupe za organizirani kriminal“ (član 2. tačka 21. KZ FBiH), nego učinjenje krivičnog djela u sastavu „grupe ljudi“ (član 2. tačka 19. KZ FBiH), zbog čega su i ovi žalbeni navodi neosnovani.

Osporavajući zaključak prvostepenog suda da u odnosu na sve osumnjičene nisu ispunjeni zakonski uvjeti za produženje pritvora po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH, kantonalna/županijska tužiteljica u žalbi navodi da je u tom dijelu prvostepeni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, te da su u prijedlogu za produženje pritvora navedeni konkretni razlozi koji opravdavaju bojazan da će osumnjičeni uticati na svjedoke i uništiti materijalne dokaze. S tim u vezi se u žalbi dalje ukazuje da osumnjičeni ne prežu upotrijebiti ozbiljne prijetnje kako jedni prema drugima, tako i prema konzumentima (pri tome se poziva na presretnute komunikacije između pojedinih osumnjičenih iz kojih su vidljive i prijetnje zbog „neplaćanja“), navodi da je potrebno saslušati preko 100 svjedoka, pri čemu nabroja imena manjeg broja istih i tvrdi da činjenica da su ovi svjedoci kao konzumenti ostvarivali kontakte sa osumnjičenim ukazuje na postojanje osnovane bojazni da će osumnjičeni uticati na njih. Kantonalna/županijska tužiteljica posebno ističe da je u svom iskazu osumnjičeni A.B. izjavio da je N.N. upozorio ostale da je FUP u gradu u da bacaju telefone, a osumnjičeni I.B. je, prema vlastitoj izjavi, tada obrisao kontakte iz svog telefona. Na kraju se navodi i da je za okončanje istrage potrebno provesti odgovarajuća vještačenja, te da je prvostepeni sud pogrešno cijenio da istraga traje već više mjeseci, kada je do 29.07.2020.

godine trajala primjena posebnih istražnih radnji, za koje vrijeme se nisu mogli saslušavati svjedoci radi očuvanja tajnosti postupka.

Ovi žalbeni prigovori su ocijenjeni neosnovanim.

Ovaj sud nalazi da žalbeni prigovori kantonalne/županijske tužiteljice, koji većim dijelom predstavljaju ponavljanje razloga navedenih u prijedlogu za produženje pritvora, nisu doveli u sumnju zaključak prvostepenog suda da u konkretnom slučaju nisu zadovoljeni zakonski uvjeti za produženje pritvora osumnjičenim po posebnom pritvorskom osnovu iz člana 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH. Naime, nije sporno da u nastavku istrage slijedi saslušanje većeg broja svjedoka, od kojih su većina konzumenti opojnih droga koji su ranije kontaktirali sa osumnjičenima radi kupovine opojne droge. Međutim, ta okolnost sama za sebe nije dovoljna za zaključak o postojanju osnovane bojazni od ometanja krivičnog postupka uticajem na svjedoke. Okolnost da iz presretnute komunikacije proizilazi da su osumnjičeni članovi grupe za organizirani kriminal međusobno upućivali prijetnje zbog određenih „neplaćanja“, ne može se, po ocijeni ovog suda, dovesti u vezu sa opasnošću od ometanja postupka uticajem na svjedoke, jer te prijetnje nisu bili upućeni svjedocima, niti u svrhu ometanja krivičnog postupka. Isto tako okolnost da je jedan od konzumenata opojne droge (ne osumnjičeni članovi grupe za organizirani kriminal) upozorio druge da su pripadnici FUP-a u gradu i da bacaju mobitele, usljed čega je jedan od konzumenata obrisao podatke sa mobitela, ne može se staviti na teret osumnjičenim koji nisu preduzeli takvu radnju. Najzad, ni potreba provođenja određenih vještačenja, a niti dosadašnja dužina trajanja istrage, se ne mogu dovesti u vezu ovim posebnim pritvorskim osnovom u konkretnom slučaju, zbog čega je ovaj sud stava da žalbeni prigovori kantonalne/županijske tužiteljice nisu doveli u sumnju pravilnost osporavanog zaključka prvostepenog suda da u konkretnom slučaju nema razloga za produženje pritvora osumnjičenim po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka b) ZKP FBiH.

Nasuprot tome, kada je u pitanju zaključak prvostepenog suda da u odnosu na osumnjičene S.D., M.Š. i D.P.1 nema razloga za produženje pritvora po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, ovaj sud nalazi da su žalbeni razlozi koje je u tom pravcu navela kantonalna/županijska tužiteljica doveli u sumnju isti. Naime, prvostepeni sud je svoj zaključak da u odnosu na ovu trojicu osumnjičenih nema razloga za produženje pritvora po ovom posebnom pritvorskom osnovu izveo prvenstveno cijeneći njihovu raniju osuđivanost. Tako je našao da osumnjičeni M.Š. nije ranije osuđivan, da je osumnjičeni S.D. osuđivan zbog krivičnog djela iz člana 23. u vezi sa članom 3. stav 1. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o osiguranju od odgovornosti u vezi sa članom 2. stav 1. KZ FBiH, koje krivično djelo je prvostepeni sud ocijenio bagatelnim, dok je za osumnjičenog D.P.1 našao da je ranije osuđivan zbog krivičnog djela Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 239. stav 3. KZ FBiH, ali da je tada bio ovisnik o upotrebi opojne droge, zbog čega mu osuđivanost nije uzeo u obzir kao posebnu kriminalnu djelatnost. Ocijenivši da se ne radi o izrazitoj kriminalnoj količini koja stoji iza njih, prvostepeni sud je zaključio da u odnosu na ove osumnjičene nema naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi ponovili krivično djelo i da je, slijedom toga, neosnovan prijedlog kantonalne/županijske tužiteljice da im se pritvor produži po ovom pritvorskom osnovu. Međutim, pri izvođenju takvog zaključka prvostepeni sud je propustio da cijeni kontinuitet i brojnost krivičnih radnji, odnosno dužinu vremena u kojem se osnovano sumnja da su ova

trojica osumnjičenih vršila predmetno krivično djelo (što je utvrđeno u dijelu pobijanog rješenja koji se tiče osnovane sumnje) u kontekstu ocjene značaja eventualne upornosti i odlučnosti u vršenju krivičnih djela, na što je pravilno ukazano žalbom kantonalne/županijske tužiteljice (na ove okolnosti se pozivao i prijedlog za produženje pritvora). Ovo iz razloga što ranija osuđivanost nije uvjet za postojanje iteracijske opasnosti u smislu odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, pa propust prvostepenog suda da uzme u obzir i prethodno pomenute okolnosti iz prijedloga za produženje pritvora, zaista dovodi u sumnju pravilnost njegovog zaključka da u odnosu na ove osumnjičene nema zakonskih razloga za produženje pritvora po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Osporavajući postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, braniteljica osumnjičenog A.D. u žalbi navodi da sud nije individualizirao razloge u odnosu na njenog branjenika, pa tako pogrešno uzima da je i osumnjičeni A.D. ranije osuđivan za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, iako se njegove ranije osude ne mogu dovesti u vezu sa predmetnim krivičnim djelom. Osim toga, braniteljica osumnjičenog također ukazuje da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio da je osumnjičeni lošeg imovnog stanja, s obzirom da iz spisa proizilazi suprotno, posebno kada se ima u vidu da članovi njegovog porodičnog domaćinstva imaju u vlasništvu firmu SD T. d.o.o. M. i Salon namještaja na adresi ..., M.. Slijedom navedenog, stav je braniteljice da je prvostepeni sud na temelju tako pogrešno utvrđenih činjenica koje se tiču osumnjičenog A.D. izveo i pogrešan zaključak da je vršenje krivičnih djela bitna karakteristika njegovog načina života, te da to opravdava produženje pritvora ovom osumnjičenom po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni prigovori su doveli u sumnju pravilnost pobijanog rješenja u pogledu postojanju posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH u odnosu na osumnjičenog A.D..

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud u odnosu na osumnjičenog A.D. ukazao na njegove ranije osude koje proizilazi iz izvoda iz kaznene evidencije, a zatim izveo zaključak da je osumnjičeni A.D. (kao uostalom i drugi osumnjičeni koji se navode u obrazloženju) višestruko osuđivana osoba, uključujući i osudu za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, te da su svi pomenuti osumnjičeni (uključujući i osumnjičenog A.D.) lošeg imovnog stanja i da vršenjem krivičnih djela ostvaruju prihode za svoje potrebe. Ove okolnosti je prvostepeni sud doveo u vezu i sa iskazanom odlučnošću i upornošću u izvršenju krivičnih djela za koja se terete (za što postoji osnovna sumnja), pa je izveo zaključak da se radi o naročitim okolnostima koje ukazuju da će ovi osumnjičeni ponoviti krivično djelo u slučaju da se nađu na slobodi, a za ta krivična djela se može izreći kazna zatvora u trajanju od tri godine ili teža kazna, čime su ostvareni zakonski uvjeti da im se pritvor produži po osnovu predviđenom u članu 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH. Međutim, uvidom u izvod iz kaznene evidencije za osumnjičenog A.D. od 29.07.2020. godine (čiji sadržaj je citiran na strani 63-64. pobijanog rješenja) ovaj sud je, suprotno utvrđenju prvostepenog suda, našao da isti (za razliku od ostalih osumnjičenih kojima je produžen pritvor) nije ranije osuđivan za krivično djelo Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga, niti za istovrsno krivično djelo. Isto tako, za razliku od drugih osumnjičenih, iz spisa proizilazi da se osumnjičeni A.D. prilikom ispitivanja u istrazi

izjasnio da je srednjeg, a ne lošeg imovnog stanja, pri čemu u spisu nema drugih dokaza o njegovom imovnom stanju, pa slijedi da je i ovu činjenicu prvostepeni sud pogrešno utvrdio. Kako je prvostepeni sud svoj zaključak o postojanju naročitih okolnosti u smislu člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH u odnosu na osumnjičenog A.D. zasnovao, pored ostalog, i na ovim pogrešno utvrđenim činjenicama koje se tiču njegove ranije osuđivanosti i imovnog stanja, na što je pravilno ukazano žalbom braniteljice osumnjičenog, takav zaključak prvostepenog suda je, usljed navedenog, doveden u sumnju.

Postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH u odnosu na osumnjičenog A.D.1, njegov branitelj nastoji dovesti u sumnju navodima da se zaključak prvostepenog suda o postojanju naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ovaj osumnjičeni ponoviti krivično djelo zasniva na njegovoj ranijoj osuđivanosti, koju, po mišljenju branitelja, sud nije mogao cijeniti jer se presude kojima je osumnjičeni ranije oglašen krivim po sili zakona imaju smatrati brisanim u smislu člana 125. KZ FBiH. Pri tome se u žalbi posebno ukazuje da je posljednja presuda za ovog osumnjičenog koja je bila uvjetna osuda kojom je utvrđena kazna zatvora u trajanju od jedne godine koja se neće izvršiti ako u roku od četiri godine ne ponovi krivično djelo (pravosnažna 25.04.2014. godine), po sili zakona morala biti brisana 25.04.2019. godine.

I branitelj osumnjičenog D.G. u svojoj žalbi navodi da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje kada je zaključio da je njegov branjenik ranije osuđivan za ista ili istovrsna krivična djela. S tim u vezi je u žalbi ukazano da je posljednja osuda osumnjičenog D.G. bila 2010. godine i da je po sili zakona, u skladu sa članom 125. KZ FBiH trebala biti brisana, a da nepostupanje nadležnih organa ne može ići na teret njegovog branjenika.

Da su osude i iz kaznene evidencije za osumnjičenog D.P. također trebale biti brisane po sili zakona i da prvostepeni sud te podatke nije mogao koristiti za izvođenje zaključka o postojanju iteracijske opasnosti na strani njenog branjenika, ukazala je u svojoj žalbi i braniteljica osumnjičenog D.P.. U žalbi je dodatno navedeno da prvostepeni sud nije konkretizirao izvod iz kaznene evidencije iz kojeg je crpio podatke o ranijoj osuđivanosti osumnjičenog, te da se dostavljanjem podataka o kaznenoj evidenciji za osude koje su trebale biti brisane, prekršene i odredbe Pravilnika o kaznenoj evidenciji FBiH.

Prethodno navedeni žalbeni prigovori nisu doveli u pitanje pravilnost pobijanog rješenja.

Kada je u pitanju žalba branitelja osumnjičenog A.D.1, izuzev u odnosu na osudu koja je pravomoćna dana 25.04.2014. godine, u istoj se ne konkretizira koje od preostalih osuda na koje se prvostepeni sud pozvao u pobijanom rješenju i iz kojih razloga su trebale biti brisane, pa se u tom dijelu žalbeni prigovor kao paušalan nije mogao ni ispitati. Što se tiče osude presudom Općinskog suda Zadar (Republika Hrvatska) broj 38-K-511/06 zbog krivičnog djela protiv imovine prijevarom iz člana 224. stav 4. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona i krivičnog djela protiv vjerodostojnosti isprava krivotvorenjem isprave iz člana 311. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona, pravosnažna dana 25.04.2014. godine, kojom je izrečena uvjetna osuda na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine koja se neće izvršiti ako u roku od 4 (četiri) godine ne učinio novo krivično djelo, u odnosu na istu nije primjenjiva odredba člana 125. KZ FBiH na što se poziva žalba, s

obzirom da je u pitanju presude suda iz Republike Hrvatske, nego se na brisanje te osude primjenjuju važeće odredbe iz prava Republike Hrvatske. Kako i član 19. stav 4. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji („Narodne novine Republike Hrvatske“ br. 143/12, 105/15 i 32/17) također sadrži odredbu da pod uvjetom da počinitelj nije ponovno osuđen zbog novog krivičnog djela rehabilitacija nastupa po proteku određenih rokova, konkretno roka od tri godine od isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude, ovaj sud nalazi da je očito da u konkretnom slučaju taj rok još nije protekao, zbog čega žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog A.D.1 nije mogao biti uvažen.

Vežano za osumnjičenog D.G., pravilno je žalbom njegovog branitelja ukazano da iz izvoda iz kaznene evidencije proizilazi da su se za njegovu posljednju osudu (presudom Općinskog suda u Mostaru broj 07 0 K 065730 10 K osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri mjeseca) stekli uvjeti za brisanje iste, u skladu sa odredbom člana 125. stav 1. tačka d) KZ FBiH, imajući u vidu da je prema izvodu iz kaznene evidencije kaznu po navedenoj osudi osumnjičeni izdržao dana 26.12.2011. godine, a da u roku od narednih pet godina nije osuđen za novo krivično djelo, niti postoje podaci o otvaranju istrage za novo krivično djelo u okviru tog roka. Stoga je i ovaj sud stava da je pomenuta osuda, prema dostupnim podacima, trebala biti brisana, pa je prvostepeni sud u datim okolnostima nije mogao uzeti u obzir pri izvođenju zaključka o postojanju iteracijske opasnosti u odnosu na ovog osumnjičenog. Međutim, s obzirom da preostale osude osumnjičenog D.G. na koje se pozvao prvostepeni sud, koje žalba ne osporava, pružaju dovoljan osnov za zaključak da je ovaj osumnjičeni višestruko osuđivan, uključujući i osude za ista i istovrsna krivična djela, na čemu je, pored ostalog, prvostepeni sud utemeljio svoj zaključak o postojanju naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan od ponavljanja krivičnog djela, pravilnost pobijanog rješenja, po ocjeni ovog suda, ovakvim žalbenim prigovorom nije dovedena u pitanje.

Što se tiče istovjetnog žalbenog prigovora braniteljice osumnjičenog D.P., prije svega je potrebno ukazati da je, suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud u pobijanom rješenju precizno naveo iz kojeg izvoda iz kaznene evidencije je crpio podatke o ranijoj osuđivanosti tog osumnjičenog, označivši ga brojem i datumom (strana 4. pobijanog rješenja, dokaz broj 17). Nadalje, paušalna žalbena tvrdnja njegove braniteljice da su (sve) osude iz kaznene evidencije za ovog osumnjičenog trebale biti brisane, ne može dovesti u sumnju pravilnost pobijanog rješenja, tim prije što je iz izvoda iz kaznene evidencije za ovog osumnjičenog vidljivo da je kaznu zatvora u trajanju od 9 (devet) mjeseci izrečenu zadnjom osudom – presudom Općinskog suda Mostar broj 58 0 K 196747 17 K od 04.04.2018. godine, izdržao dana 04.10.2018. godine, tako da nije protekao rok za brisanje iste, niti se, u odnosu na preostale osude to može zaključiti s obzirom na dostupne podatke navedene u izvodu iz kaznene evidencije za ovog osumnjičenog.

Neosnovano se žalbom branitelja osumnjičenih G.O. i G.M. ukazuje da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama kada je u pitanju zaključak o postojanju posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH u odnosu na ove osumnjičene, te da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Naime, suprotno ovakvim žalbenim navodima, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja i u odnosu na ove osumnjičene dao sasvim jasne i određene razloge za zaključak o postojanju posebnog pritvorskog osnova

iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH (strana 69-70. pobijanog rješenja), pa slijedi da nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju je žalbama branitelja ovih osumnjičenih ukazano.

Žalbene navode branitelja osumnjičenog D.G. kojima osporava postojanje odlučnosti, drskosti, agresivnosti i upornosti osumnjičenih u izvršenju krivičnih djela za koja se osnovano sumnja, ovaj sud ocjenjuje neosnovanim, jer se takav zaključak prvostepenog suda temelji na načinu izvršenja predmetnih krivičnih djela (trajanju i brojnosti krivičnopravnih radnji), za koje je prvostepeni sud utvrdio postojanje osnovane sumnje i u odnosu na osumnjičenog D.G., koji i po ocjeni ovog suda opravdavaju isti.

Branitelji osumnjičenih G.O., G.M. i D.P. u žalbama navode da ranija osuđivanost njihovih branjenika, kao i njihovo loše imovinsko stanje, ne mogu predstavljati naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo, te da se radi o navođenju apstraktnih i stereotipnih razloga za takav zaključak.

I ovi žalbeni prigovori se ocjenjuju neosnovanim.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja je vidljivo da je prvostepeni sud u okviru ocjene njihove ličnosti, na osnovu izvoda iz kaznene evidencije za osumnjičene G.O., G.M. i D.P. utvrdio da su ranije višestruko osuđivani, uključujući i osude za isto, odnosno istovrsno krivično djelo sa krivičnim djelom za koje se terete u ovom postupku. Dalje je prvostepeni sud, na temelju trajanja i brojnosti krivičnopravnih radnji osumnjičenih (utvrđeno na nivou osnovane) izveo zaključak o iskazanoj upornosti i odlučnosti u vršenju krivičnih djela za koja se osnovano sumnja, pa je sve to doveo u vezu sa činjenicom da su ovi osumnjičeni nezaposleni i lošeg imovnog stanja i izveo zaključak da u svojoj ukupnosti ove okolnosti predstavljaju naročite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo u slučaju da budu pušteni na slobodu, a za ta krivična djela se može izreći kazna zatvora u trajanju od tri godine ili teža kazna. Ovi konkretni razlozi i po ocjeni ovog suda opravdavaju zaključak o postojanju naročitih okolnosti u smislu člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH na strani ovih osumnjičenih i suprotno žalbenim navodima, ne mogu se smatrati ni apstraktnim ni stereotipnim. Slijedom navedenog i ovaj žalbeni prigovor je ocijenjen neosnovanim.

Najzad, ni žalbeni navodi branitelja osumnjičenih G.O., G.M. i D.P., kojima se osporava zaključak prvostepenog suda o nemogućnosti da se mjerama zabrane postigne svrha koja se u konkretnom slučaju ostvaruje pritvorom, po ocjeni ovog sud nisu osnovani. Prvostepeni sud je, kako to proizilazi iz obrazloženja pobijanog rješenja (strana 70-71), razmotrio ovu mogućnost, pa je zaključio da mjera zabrane propisane u članu 140. i 140a. ZKP FBiH, s obzirom na razloge zbog koji je osumnjičenim produžen pritvor, a posebno zbog izražene upornosti i odlučnosti osumnjičenih u vršenju krivičnih djela za koje se osnovano sumnja, ne bi bile podobne, niti dovoljne za postizanje istog cilja, tj. sprječavanje osumnjičenih da ponovno čine krivična djela. Takav stav, kao i razloge koje daje prvostepeni sud i ovaj sud prihvata, dok suprotne žalbene navode branitelja gore navedenih osumnjičenih ocjenjuje neosnovanim.

Preostale žalbene prigovore iz žalbi braniteljice osumnjičenog A.D. koji se tiču pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u vezi posebnog pritvorskog osnova iz člana

146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH, kao i branitelja osumnjičenog J.K. koji se tiču istog posebnog pritvorskog osnova, s obzirom na razloge zbog kojih je našao osnovanim žalbe branitelja ovih osumnjičenih, ovaj sud nije bio u prilici dalje ispitivati.

S obzirom na izloženo, ovaj sud je, na osnovu člana 337. stav 3. ZKP FBiH, donio rješenje kojim je djelimično uvažio žalbe kantonalne/županijske tužiteljice, braniteljice osumnjičenog A.D. i branitelja osumnjičenog J.K., pa je prvostepeno rješenje ukinuo u pogledu odluke o odbijanju prijedloga za produženje pritvora osumnjičenim S.D., M.Š. i D.P., kao i u pogledu odluke o produženju pritvora osumnjičenim A.D. i J.K. i u tom dijelu je predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, dok su žalbe branitelja osumnjičenih A.D., D.G., G.O., G.M. i D.P., izjavljene protiv rješenja Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 017415 20 Kv 21 od 27.08.2020. godine, odbijene kao neosnovane.

Prilikom ponovnog odlučivanja, prvostepeni sud će imati u vidu naprijed izložene razloge ovog suda zbog kojih je djelimično ukinuto pobijano rješenje, pa će nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih činjenica i dokaza donijeti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

Zapisničarka
Živana Roić,s.r.

Predsjednik vijeća
Slavko Marić,s.r.